

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. — UDVARHELYVÁRMEGYE, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési díjak: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt. Egy példány ára 8 kr. Papoknak és tanítóknak egész évre 3 frt. — Hirdetések és előfizetési díjak a kiadóhivatalhoz (Betege Pál könyvnyomdája) intézendők
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő:
Dr. Vajda Emil.

Főmunkatárs:
Pogány Kornél.

Társ-szerkesztők:
Solymossi Endre.

Imberty Árpád.

Kiadó- és laptulajdonos: **Betege Pál.**

A lap szellemi részét illető közlemények a főszerkesztőhöz in-
tendőek. Kéziratok nem adhatók vissza. — Hivatalos hír-
detések 100 szög 2 kr.azonfelül minden szó 1 kr. magán
hirdetések 1 cm. ként 3 kr.ert közöltemek. Bélyeg díj külön
30 kr. Nyiltter sora 15 kr. — Hirdetés és nyiltter díja előre
fizetendő.

Karácsony.

A hol a földön Jézusnak szelid tana el-
terjedt, ott tegnap este, Megváltónk szüle-
tésének emlékeztetere, gyertyák égtek, fé-
nyesen ragyogtak a fenyőfa-ágak, melyek
a teher sulya alatt meghajoltak. A karácsony-
fa mellett pedig bámuló gyermekek, vidám
kaczagással, határtalan örömet sugárzó
arczczal ugrándoztak; míg a szülők szemében
örömtűz lángolt és pilláikon köny rezgett.

Ilyen a karácsony est!

Vajjon mit jelent az, hogy ma városunk
apraja-nagyja a templomba siet és így a
harangok hívó szózatának eleget tesz?

Ma van karácsony ünnepe, a mely na-
pon minden hívő a templomban imával kö-
szönti a Megváltót születésének az évfor-
dulóján.

Nem hiába, mert a kereszténység leg-
szébb ünnepe a karácsony. Ilyenkor az
egész világ ünnepel; mert a szeretet ünne-
pét üljük ma, Megváltónk születésének az
évfordulóját. Nincsen olyan szív, mely me-
legen ne dobogna ma; nincsen olyan ember,
ki hálásan nem emlékezik meg arról, hogy
Isten neki e napot megérni engedte.

Órizzük meg lelkünkben keresztény
vallásunk magasztos tanait, hallgassunk pa-
rancsaira; Megváltónk életét pedig kö-
vessük.

Véssük szívünkbe a felebarátaink iránt
való szeretetet; üssön tanyát minden csa-
ládban a béke, az egyetértés. Erős hittel
szívünkben fogjunk a munkához és akkor a
jövőben bizhatunk.

Válltva munkálkodjunk hazánk, vá-
rosunk, társadalmunk, családunk jólétén s
akkor a szívek mélyébe látó Mindenható
minket segíteni, hazánkat pedig felvirágoz-
tatni fogja.

Boldog ünnepeket kívánunk t. olvasó-
inknak!

A főreáliskola jubileuma.

Szép és lélekemelő volt az az ünnepély, me-
lyet a helybeli m. kir. állami főreáliskola 25 éves
fennállásának alkalmából rendeztek s a mely a nagy
nap jelentőségéhez az intézet hivatásához méltóan
folyt le f. hó 20-án az iskola tornacsarnokában.
Hogy városunk közönsége mily kiváló s osztatlan
érdeklődéssel, jóindulattal viseltetik az újabb esz-
mékek hódoló s kezdetben talán kissé bizalmat-
lanul fogadott reáliskola iránt, mutatja az a díszes
és impozáns vendégsereg, mely ez emlékeztetés
napon az ünnepi díszös öltözött tornacsarnok
minden zugát zsufoltságig megtöltötte. A helyi világ
is szép számban volt képviselve, valamint láttunk
sok idegent is, kik távol vidékről jöttek, hogy részt
vegyenek az intézet örömeiben.

Pontban 3 órakor érkezett hallerkeői gróf
Haller János udvarhelymegyei főispán, mint a
kormány képviselője, Sándor Mózes kir. tanácsos,
tanfelügyelő kíséretében. A díszmagyarban meg-
jelenő főispán dr. Solymossi Lajos, kir. igazgató
fogadta a tanári kar élén, az intézeti épület főbe-
járata előtt s rövid, lelkes szavakkal üdvözölte. A
főispán válaszában kiemelte, hogy igaz lelki örömmel
vesz részt a reáliskola ünnepélyén, mint a
mely intézet missióját itt a Székelyföldön oly hi-
ven betölti s a mely multjával és jelen munkássá-
gával általános elismerést vívott ki magának. A
közönség zajos éljenzésétől kísérve lépett be a fő-
ispán az ünnepség termébe, hol ekkor már teljes
számban összegyűltek a megye és a város előkelő-
ségei: Török Albert dr. nyugalm. főispán, Ugron
János alispán, Jung-Cseke Lajos apátplébanos,
Bedő Ferencz ref. lelkész, Schweitzer Ede lov. al-
ezredes, Ilyés J. nyugalmazott ezredes, báró
Pongrácz Vincez, Meutovich Gyula törvénytudó
elnök, a testvérintézetek igazgatói Soó Gáspár és
Gönczy Lajos. Többször jöttek: Elischer József
kir. tan. és tank. főigazgató, Borbély Sámuel a
kereszturi tanítóképző intézet igazgatója.

Az ünnepély sorrendjét az ifjusági zenekar
nyitotta meg Erkel: »Kunok« című operájának
ouverture-jével, melyet díszletes precizitással
és szép összjátékkal adott elő a közönség tetszése
mellett. Majd dr. Solymossi Lajos kir. igazgató
lépett az emelvényre s felolvasta éljenzésektől és
tetszésnyilvánításoktól gyakorta megszakított al-
kalmi beszédét. Miután általánosán vázolta a reál-
iskolák jelentőségét és hivatását, valamint azok-
nak Magyarországon történt felállítását körül kez-

deményezett mozgalmat, áttért az udvarhelyi reál-
iskola alapításának történetére, megemlékezett az
intézet felállítására, kibővítésére és megszilárdítása
körüli maradó érdemeket szerzett férfiakról,
Trefort Ágoston volt közokt. miniszterről, Daniel
Gábor volt udvarm., Török Albert dr. ny. főispánról,
Tibád Antal országgy. képviselőről s leróta irán-
tuk a hála adóját. Az intézet 25 éves történetét
három korszakra osztva, tömören összefoglalva
ismertette mindazon küzdelmeket, melyeknek vég-
eredményeképpen az iskola a jelenlegi díszes,
modern és pompásan berendezett palotába költöz-
hetett. Nem feledkezett meg az intézet volt igaz-
gatóiról és tanáraitól, azon alapítványokról, me-
lyeket a 25 év folyamán a tanári karok tettek a
szegénysorsu tanulók s az intézet javára, végül az
internátusi intézményről, mely legújabbban állami
kezelésbe ment át. Az igazgató miután megkö-
szönte a közönségnek az ünnepélyen való tömeges
részvételt s a tanuló ifjuságot a haza, a tudományok
s az intézet szeretetére buzdította, szavait
gróf Haller főispánhoz, mint a kormány képviselő-
jéhez intézte. »A jelenlegi kormány — ugymond
— minden alkalmával tanujelét adta az udvarhelyi
reáliskola iránt érzett jóindulatának; érdekeit ér-
deklődéssel kísérte és felkarolta. Kéri a főispánt,
toimácsolja ugy a saját, mint a tanári kar nevében
törhetlen hűségüket és ragaszkodásukat a magyar
kormányhoz. Beszédjét a kormány s annak kép-
viselője, gróf Haller főispán éltetésével végzi. Az
éljenzések lecsillapulása után a főispán emelkédet,
szellemű, eszmékben gazdag beszédében válaszol-
fel van jogosítva annak kijelentésére, hogy a reál-
iskola működése kiérdemelte a magas kormány-
elismerését s biztosítja az igazgatót s az egész
tanári testületet a kormány változatlan jóindulatá-
ról. A maga nevében igéri, hogy mindenkör-
éber figyelemmel fogja kísérni az intézet munkás-
ságát s azt egész erejéből támogatni fogja. Miután
még pár lelkes, buzdító szót intézett a tanárokhöz
s a tanuló ifjusághoz, átnyújtotta az igazgatónak
dr. Wlassich Gyula vall. és közokt. miniszter átíratát,
mely szövege szerint így hangzik:

»A székelyudvarhelyi áll. főreáliskola, érte-
sülésem szerint folyó évi december hó 20-án ju-
biláris ünnepélyt rendez.

A fennállását ünneplő tanintézet már régóta
teljesíti közművelődési hivatását és mindig meg-
felelt az alapításához kötött várakozásoknak.

A felmutatott eredmények a tanári kart és
különösen igazgató urat dícsérik, a ki az intézet

TÁRCZA.

Karácsonykor.

Édes anya jó szívére
Sujtó bánat nehezül,
Lázás beteg kicsi lányja
Őt virrasztja egyedül.
Szép karácsony tájkába'
Szálljatok a kicsi házra
Vigasztaló angyalok:

Terhes sors jut a szegénynek,
Nagyon szűkös a kenyér,
Egyik-másik alig élhet —
Semmi jót már nem remél.
Kiket Isten véde, álda,
Lépjétek a zsupos házba
Könyörülő emberek!

Egymagában sir az árva,
Senki szívéhez közel.
A megváltást lesi, várja:
Jövel karácsony, jövel...
Eleszd, hasd át a szíveket
Munkálkodó szent szeretet,
Irgalom jó Istene!

S hol nem járt még soha bánat,
Hol a boldogság lakik,
Az életet könnyű buval
Elesítsd meg egy kicsit...
Nagyon a szív ne is fájjon,

S melléd igaz hittel álljon
Hatalomnak Istene!

A népeket egy családba
Fogadd édes Istenünk,
Írd rá az óceánra:
Egy az út, mely en meg yünk.
S egész világ néked áldoz
S terdel trónod számolyához
Erős várunk, jó Atyánk!

Tarcsafalvi Albert.

Karácsony estéje.

Fényes batár áll meg, a még fényesebb ki-
rakat előtt.

Szöke mis- lebben ki siffid könnyedséggel a
livrés nyitotta üveges ajtó mögül s nehogy friss
lég érje Flandria szelétől elsokott arczzát gyors
tempóval a bazárban terem.

A kiszolgálók egész raja lesi parancsát, is-
merik már, kinek a nevében rendelkezik.

Karácsonyfát kér teljes földiszítéssel; a leg-
fialabb ördög haza is szállítja; meggyújtják a
gyertyákat, az ajándékon megosztozik a gyermek
sereg aztán — a livrés jelentést tesz a palota má-
sik szárnyában unatkozó »nagyok« társaságának
hogy elvégeztetett.

Kénytelen bölintással veszik tudomásul és
tovább unatkoznak.

Hiába, karácsony estéje nem »szokás« fo-
gadni!

Igy van ez a nemzetközi szellemű s nagyuri
divatokért családias érzése legjavát is feláldozni
kés kékvr régióban; bár tiszteletreméltó kivé-
tellel is találkozunk.

»És lent!«

Van igaz érzés, természetes bensőség és
gyermekünk iránt érzett szeretetünknek közve-
tetlen, jóleső, édes és boldogító megnyilatkozása.

Karácsonyfát vesszünk a piacoz, mint sok más
magunkféle ember, aztán szép sutttyomban haza
szállítjuk a nélkül azonban, hogy az angyaljárás
hírére rendszeren jó gyermekek, a legkisebb tuda-
mással is bírnának.

Végre beköszönt karácsony estéjének dél-
utánja, vagy közönséges megszokás szerint kará-
cseny szombatja, mely most történetesen csőtör-
tökre esett.

A gyermekek bevonulnak egy oldalszobába
és soha nem tapasztalt csendben várják az angyal
járás utáni perceknek, melyek hivatva az ártatlan
gyermetek kedélyek várva-várt örömét megszere-
ezni. Az alatt a tata beviszi a karácsonyfát egy
jól lefüggönyözött szobába, közönséges ládára ál-
litja, hogy annál magasabb legyen.

A mama pedig szorgosan eszírveli a színes
papiu láncszemeket s gondosan ügyel, nehogy
egyik-másik »felvilágosultabb«, holmi szomjazás
cizim megszöszintse a naiv családásba ringatás-
nak jól leplezett munkáját.

Aztán tele aggatják az ágakat ruganyos
gyertyafogókkal, köröskörül fűzik őt-hat körzettel
a színes lánczokat, a színjátzó ezüst guirlandokat;
apró zászlócskák langának oldalt s egy hatalmas
nemzeti zászló a fa tetejében — papirosból.

Aztán gyors egymásutánban termi az illate-
s fenyő az aranyos diót, almát, szentjános kenyeret,
fügét, s hogy édes is legyen, a sok csokoládé bon-
bont, zivarat, pogácsát stb.

Lapunk mai számához egy egész iv karácsonyi melléklet van csatolva.

felvirágoztatása érdekében évek hosszu során át lankadatlan és ügybuzgó működést fejtett ki.

Midőn tehát igazgató urnak a tanügy terén kifejtett eddigi hasznos és kiváló tevékenységéért őszinte köszönetet mondok, egyuttal kívánom, hogy hasonló lelkesedéssel szolgálja még sokáig hazánk köznevelését. Wlassics s. k.

Az igazgató meghatottan köszönte meg a maga és tanártársai nevében a miniszteri elismerést s kérte a kormány képviselőt, hogy köszönetüket felső helyen tolmácsolja. Az alkalmi beszéd után az ifj. énekara „Székely népdalegyveleg“-et énekelt igen kitünő árnyalással, biztossággal, kifogástalan egyöntetűséggel. A közönség megújrázta a szép éneket. — Az intézet volt növendékei nevében Molnár Sándor m. kir. adótiszt mondott mély érzéstől áthatott lendületes beszédet, melyben kegyeletes szavakkal rója le a hála adóját mindnyájuk nagy jótévője, az udvarhelyi realiskola iránt. Kötői szárnyalású volt beszédének az a része, melyben a tanuló ifjúságot apostrofálja s kívánja, hogy sokan, igen sokan váljanak a haza díszére s az intézet becsületére.

Élteti az igazgatót s a tanári kart, mely, megvan győződve, hogy jövőben is, mint a múltban tevé, magasatos hivatala magaslatán fog állani. A közönség a fiatal szónokot élénk éljenzéssel tüntette ki. — Az üdvözlő beszéd elhangzása után az intézet VII. o. növendéke Nagy Dénes adta elő szép reményekre jogosító technikával, finom árnyalással s mély érzéssel Reményi »Repülj fecském« ábrándját. Sűrű taps jutalmazta a szép hegedűjátékot. Flórián János VII. osztályu tanuló szavalt Török Mihály VIII. oszt. tanulónak a jubileumra irt sikerült alkalmi ódáját nemes hévvel és hatásoosan. A felhangzó zajos tapsokra az ifju szerző is megjelent a pódiumon. Miután az ifj. vegyeskar általános tetszés mellett elénekelték »Ej őseink hazája« kedvetű szép hazafias éneket, utolsó számul dr. V. E.-nek »Jubileumi induló«-ja következett, melyet az ifj. zenekar adott elő, talán kissé halványabban, kevesebb erővel és verve-vel, mint hogy a szép compositio minden jelessége kidomborulhatott volna. De a hatás így sem maradt el s a sűrű tetszésnyilvánításnak engedve, szerző maga köszönte meg a lelkes éljenzést.

Bankett.

Este 7 óraker oly fényes társaság gyült össze társasvacsorára a Budapest-szálló nagytermében, melyhez hasonlólt ritkán láthatni. A társadalom színe-java, elitje. A 150-re menő s a főasztalon kívül három párhuzamosan fölállított hosszú asztal mellett helyet foglaló előkelő vendégsereg mindvégig kedélyes hangulatban volt s éjféltáinig együtt mulatott. A főasztal közepén ült gr. Haller János főispán, tőle jobbra Ugron János alispán, Jung-Cseke Lajos, Jakab Gyula; balra dr. Solymossy Lajos igazgató, Schweitzer alezredes és Bedő Ferencz útek. Az első felköszöntőt a főispán mondotta a legelső magyar emberre a királyra s királyasszony ő felségére. A felköszöntőt álva hallgatta végig a társaság s hatalmasan éljenzett.

Utána dr. Solymossy Lajos igazgató emelkedett föl s a jelenlegi kormányra s annak egyik kiváló tekintélyére dr. Wlassics Gyula miniszterre köszöntött. Hlatky Miklós tanár a főrealiskola létesítésén fáradszatóan működött megére s annak

Aztán besötétül; a gyermekek türelme fogytán.

Kopogtatás hallatszik, mi az angyal érkezését jelenti.

A tata gyertyát gyújt és más szobába távozik, hogy illendően fogadja.

Végre megszólal a csengő s a gyermekek visszafojtott lélekzettel rohannak, hogy lássák, nem az angyalt, hanem ajándékait.

A szoba szemképráztató fényárban uszik, a gyermekek kissé meghökkennek, hogy annál nagyobb erővel törjön ki a kirakott tárgyak okozta örömiük.

Né, milyen szép képeskönyv, milyen szép ruha... mond az egyik.

Né, netem az andal jovat, pustát és szetejet hozott, mond a kisebb s így tovább, az istenfő háznál még a cselédeknek is jut, mert hiszen ők is a családhoz tartoznak.

És nekünk »angyaloknak« szemében egy-egy könycsépp tolakodik kifele...

Aztán vége hossza nincs a játszadózásnak; lefekvésig már sebesülések is történnek, annyira szeretik a lovakat.

Miért nem is egy év ez az este, gondolják magukban, de hát ennek is vége kell hogy legyen; s nagyobbik szépen elrakja és mindnyája nevében hangosan imádkozva fekszik le; csak a tutyával, med bájjanyjal hájtál el a kisebb...

Hol jobb tehát, fenn vagy alant?

Ott, hol gyermekeikkel együtt élő, együtt érző s egymást igazán szerető szívek laknak, minden más csak erőltetés, csak illusio, mely hamar szétfoszlik, mint déli napsugártól az őszi kőd.

Delfin.

volt vezéregyéniségeire vargyasi id. Daniel Gábor, dr. Török Albert ny. főispánokra s Tibád Antal orsz. képviselőre. Dr. Vajda Emil tanár a polgármesterre; a főrealiskola palotájának megnyerésében fáradszatóan működött Elischer József kir. tanácsos és tank. főigazgatóra s az egybegyült vendégseregére.

Ezzel bevégződött a hivatalos pohárköszöntők sora s folytatást nyertek hévvel s tüzzel éjféltáinig. A sikerült pohárköszöntők hosszu sorába csak oly-olykor szólhatott bele Sándorka szép-hangu hegedűje. Pohárköszöntőket mondottak: Jung-Cseke Lajos (a város nevében megköszönve az üdvözlést); dr. Solymossy Lajos (Kuncz és Elischer főigazgatókra); Bedő Ferencz (a főrealisk. ig. és tanári karára); Soó Gáspár (a hadsereg); Schweitzer alezredes (a hadsereg és tanári kar közös feladatait fejtegetve a főrealisk. tanári karára); dr. Solymossy (a hitfelekezetek főpapjaira Jung-Cseke és Bedőre, majd a két társintézet fő- és aligazgatóira dr. Török Albert és Ugron Jánosra); Ugron János (a megye nevében az intézet virágzására); Cseheli A. (a társintézetek tanáira); Gönczi Lajos (a tanintézetek közötti egyetértésre); dr. Nagy Samu (Diószeghy főmérnök); dr. Solymossy (a polgárságra, majd az érkezett vendégek s régi tanítványokra); Embery Árpád (versben a kereskedőkre); dr. Török Albert (Hann K. tanárra); dr. Szilágyi Albert (az udvarhelyi szép hölgyekre); Molnár Sándor (Pálffy Károlyra); Tamás Albert (Molnár tanárra); Embery Árpád (versben a társaságra); Gáspár István (a polgárságra); dr. Rózsa (dr. Vajda tanárra); Németh Sándor (a főrealisk. tanári karára); dr. Solymossy (Embery tanárra, Kerekes szellemének örökösére); Gál Sándor (dr. Vajda tanárra); dr. Solymossy (Sándor Mózesre); Kovács Dániel (a törv. bírakra); Szakács Károly (humorosan a főrealiskolára); Tamás Albert (a sajtóra és nyomdászokra); Hann Károly (a különböző felekezetek egyetértésére); Kuncz Armin (a polgarokra); Hlatky Miklós (az orvosokra).

A menu a következő volt:

- Hal és sonka. Belpescenye. Nyulpescenye. Pulyka. Kétféle tésztá. Sajt. Bor és fekete kávé.

Üdvözlő táviratok és átiratok. Egész halmaz távirat és üdvözlő átirat érkezett, melyek közül a főbbeket dr. Vajda Emil tanár fölolvasta a bankett folyamán s melyeket egyenként élénken megéjeneztek. Dr. Wlassics (Budapest. »Fogadják mai szép ünnepélyük alkalmából legszívesebben üdvözlőtemet«). Üdvözlő átirat érkezett: Lönhart Ferencz erdélyi kath. püspöktől (Gyula-Fehérvár); Szász Károly duanaleléki püspöktől (Budapest); Szász Domokos ref. püspöktől (Kolozsvár); Ferencz József unit. püspöktől (Kolozsvár); Berzeviczy Albert képviselőházi alelnöktől (Budapest); Kuncz Elek kolozsvári és Elischer József szepeni tank. főig. és kir. tanácsosok meleghangu üdvözlétei. Dr. László Mihály orsz. képv. távirata (Budapest). Dr. Klamarik I. oszt. tanácsos távirata (Budapest). Kereszty Sándor (Budapest). Hauszmann Ferencz (Budapest. T a n i n t é z e t e k t ő l : brassói és dévai áll. főrealiskola okmányalaku szép üdvözlő iratai; nagyszepeni főgymn.; a lugosi áll. főgymn.; a VII. ker. áll. főrealiskola; a pápai ev. ref. főgymn.; a rimaszombati prot. gymm.; a segesvári áll. el. isk. tantestülete; me őturi ev. ref. főgymn.; a szamosújvári főgymn. E g y e s t a n á r o k t ő l : Dr. Oláh Béla (Budapest). Rados Ignác (Bpest). Buday igazgató (Versecz). Józsa Mihály (Brassó). T a n i t v á n y o k t ő l : Gagyai Dénes tanár (Eger). Gál János és Schusztar János (vasuti hivatalnokok Budapest). Szabó Domokos (Budapest). Farczady László (Eger). Pálffy Gyula orvos (M. Vásárhely). Balázs E. (Budapest). Asztalos Domokos, Fridmann Sándor és Szász Mózes postatisztek (Kolozsvár). Gombérth Árpád (Budapest) és Szentiványi Gy. stb.

Ime, ilyen érdeklődés mellett ünnepelt a székelyföldi főrealiskola.

Az ünnepély mindvégig méltósággal s emelkedett szellemben folyt le s mi, midőn erről örömmel számolunk be, egyszersmind hön óhajtjuk, hogy a realiskola a megkezdett uton haladva virágozzék, haladjon, fejlődjék, neveljen a hazának hasznos és derék polgárokat, legyen a Székelyföld kulturájának egyik leghatalmasabb előmozdítója s mint ilyen, érjen meg sok-sok negyedszázados jubileumot.

Göbő.

Irodalom.

Goldstein Számi naptára 1897. évi II. évfolyama megjelent. Ára 30 kr. Megrendelhető a »Magyar Nyomdászati« kiadóhivatalában Budapestben, V. Honvéd-utca 4. sz.

Hogy a kvótát megszavazzuk-e vagy nem, az most már többé nem a választók, hanem a t. hon-

atyák baja és gondja, de hogy melyik lapra fizesünk elő most a közelgő újévben, ez még a mi bajunk és gondunk. Mert apák és anyák nagy gondja ám az, hogy jó lapot adjanak leányuk és fiuk kezébe. A »Képes Családi Lapok« előfizetési ára egész évre 6 frt. félévre 3 frt. negyedévre 1 frt. 50 kr. Tessék mutatványszámért, a kiadóhivatalhoz, (Bpest V. Váci körút 42 szám II. em.) fordulni.

»Egy ifju gróf története« cz. alatt Cs. Szabó Kálmán városunk szülötte regényt irt, mely egy ifju mágnás történetével folalkozik. A könyv ára 1 frt 80 kr. Megrendelhető szerzőnél Bpest V. ker. Mérieg u. 4. sz.

»Fenyőváry Ibholyka« cz. alatt apunk belmunkatársa erdélyi székely regényt irt, mely müből folyó jövedelmet szerző a marosvásárhelyi kereskedő és keresk. ifjak körének szánta. Az előfizetési ár: diszkötés 2 két korona, füzve 1 korona 20 fillér. A regényben székely eszmék s székely alakok szerepelnek. Ajánljuk a tehetséges író e müvét is melegen.

»Unitárius szöszék.« E czimen adtak ki az unitárius papok, hazánk ezeréves fennállásának emlékére, egy vaskos kötet beszédeggyűjteményt. Nincs elég terünk e müvet részletesen ismertetni: csak röviden jelezzük, hogy hangulatos előszót és lelkész felavatási gyönyörű beszédet, valamint áhitatos imát ezeréves államiségünk emlékére maga az ékes szavu unitárius püspök irt. Öt követik papjai mintegy 70-en, a kik az unitárius papnál előforduló minden alkalomra 81 beszéddel mutatkoznak be. Az egész kötet 484 oldalt, tehát 31 évet foglal magában. Nemesak bármely felekezeti lelkész kedő papságnak, hanem a vallásos érzelmű olvasó közönségnek is értékes olvasmány. Az unitáriusok hite, gondolkodás módja, hazafisága, szertartásuk rendje-mind oly tisztán domborodik ki e müben, a mily tisztán és érthetően maguk a tankönyvek sem tudják előadni. Az unitárius papok és tanárok színe-java 1—4 beszédben szól hozzánk. Simó János sepsikőröspataki lelkész rendezte sajtó alá egy néhány társa segítségével. — Nála rendelhető meg. Nyugodt szívvel ajánljuk olvasóinknak e valóban értékes munkát. Ára? — (th.)

T. Olvasóink figyelmébe.

Év végén vagyunk. Nem veszik tehát rossz néven olvasóink, ha megköszönve a múltban tanusított szives érdeklődést, ugy olvasóink, mint munkatársaink pártfogásába ajánljuk továbbra is lapunkat, a »Székely-Udvarhely«-t ugy anyagi, mint szellemi tekintetben.

A »Székely-Udvarhely« mai számával befejezte a jeleni évfolyamot s 1897. január 1-ével III-ik évfolyamába lép, melyre ezennel munkásságra, melyet a két éves mult folyama alatt lapunk kitünőtt czélját híven betartva kifejtett. Targyilagosan s higgadtan szölkunt hozzá közügyeinkhez, melyek elsősorban székelységünket s anyavárosunkat érdekelték. Ily szölgálatok teljesítése mellett legyen szabad azon kéréssel fordulnunk a nagy közönséghez, hogy szives támogatásával tegye lehetővé székely vármegyének s anyavárosunk egyetlen lapjának a fönállását s létezését.

Ugy hiszszük, minden székelynek hazafias kötelessége közügyeinknek ez egyetlen organumát segíteni. Az előfizetési ár oly csekély, hogy ez e tekintetben legkevésbé jöhet kifogás alá. Kérjük tehát székely véreinket s általában a nagy közönséget, tegye lehetővé támogatásával e hüzagpótló lap létezését és működését.

Előfizetési díjak:

- Egész évre . . . . . 4 frt
Félévre . . . . . 2 frt
Negyedévre . . . . . 1 frt
Papoknak és tanítóknak . . . . . 3 frt — kr
Községi és körjegyzőknek s a tanító-egylet tagjainak egész évre . . . . . 2 frt 50 kr
Külföldre egész évre . . . . . 6 frt — kr

Azon t. előfizetőinket, kik előfizetéseikkal még hátralékban vannak, kérjük annak szives kiegyenlítésére, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen. Előfizetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Tisztelettel

a »Székely-Udvarhely« szerkesztősége és kiadóhivatala.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk. előfizetőinknek, olvasóinknak, munkatársainknak s lapunk minden barátjának.

— Karácsonyi melléklet tartalma: 1. Karácsonykor (Bedő f.) 2. Ez is göbő. (Pálffy Aladár tól) 3. Költemények . . . . . 4. A hüszrető (Bíró Páltól) 5. Csalódások. Két bakfis levele. (G. D.) 6. A matematika szemfényvesztés. (Tóvis II.) 7. A nevelő. 8. Edison első találánya. Francziából. (Troubadour).

— **Köszönetnyilvánítás.** Gróf Haller János főispán felesége, született báró Vay Anna ö méltósága a helybeli Mária-Valéria kisdudóvó cseljaira ötven forintot volt kegyes küldeni. Fogadják hálás köszönetünket. Székely-Udvarhely, 1896. decz. 23. Kassay F. Ignác f. b. elnök.

— **Alapítvány.** Gr. Haller János főispán ö méltósága a m. kir. áll. főreáliskola negyedszázados jubileuma alkalmából 100 frtos alapítványt tett az intézetnél. Azt hiszszük e tett legjobban önmagát dicséri.

— **Elischer József n.-szobeni tank. főig. és kir. tanácsos városunkban** időzött néhány napig s Solymosi János gyógyszerész ur vendége volt, kihez rokoni kötelékek fűzik. A tisztelt főigazgató, ki a helybeli tanintézeteknek 8 éven át volt főellenőrzője, a főreálisk. jubileumi ünnepélyre jött el.

— **Felhívás a t. polgárokhoz!** Az országos kiállításra kitüntetett Peter Albert segédnek; Orbán Lajos és Üikegy György tanoncoknak a díjak f. hó 27-én azaz vasárnap d. u. 3 órakor fognak ünnepélyesen kiosztatni az új megyeház I. emeleti kis termében. Felhívom a helyi kiállítás intéző bizottsága nevében az egyleteket, testületeket s általában városunk polgárait, hogy ez ünnepélyes pillanat jelentőségét személyes megjelenésükkel emelni sziveskedjenek. Dr. Vajda Emil.

— **Ipariskolai tanoncok kitüntetése.** A helybeli alsófokú ipariskola növendékei is részt vettek a millenniumi időleges ipartanonc kiállításán. Az intézet azon kitüntetésben részesült, hogy két tanulója u. m. Orbán Lajos fazakas és Üikegy György bádogos tanonc harmadik díjat nyert, diszes emlék okmányt s egy millenniumi emléket. A segédke közül Péter Albert nyert szintén ugyanilyen kitüntetést. Örömmel jegyezzük föl ezt; az iskolának további sikereket; a tanoncoknak pedig további kitartó munkakedvet kívánunk.

— **Iparos fillérestély.** A folyó hó 14-én rendezett iparos fillérestély fényesen sikerült. A szegény gyermekek felségítésére szánta az egyesület az estének tiszta jövedelmét. A milyen nemes volt a cselje az egyesületnek, épen olyan nemes indulat-tal támogatta a tisztelt közönség. Mert népesebb filléres estélye aligha volt az egyesületnek. Elismeréssel kell szólnunk azokról, kik a műsor egyes pontjait kitöltötték. Harmath Ödön, kő- és agyagipari szakiskolai tanár szakavatott felolvasást tartott a művészet társadalmi szerepéről. Solyom Antal, Beke Ferenc, Jánosi Dezső gimnáziumi tanulók a költeményeknek megfelelő hangulattal oly hatásosan szavattak, hogy magukkal ragadták a közönséget. Kónya Sándor a nála megszokott érzéssel játszott kis hegedűjén, annyira, hogy a tapsvihár majdnem szárnyára ragadta. Wellner fogorvos füttyüléséről azt kell mondanunk, hogy madárhangjával kellemes meglepetésben részesítette a közönséget, mely tetszését ki is fejezte hosszantartó tapsolásában és éljenzésében. Volt tréfás tartalmu felolvasás is, mely a közönséget megnevettette ugyan, de megjegyezzük, hogy ilyen szövegű felolvasások nem szolgálnak a közönség épülésére. A felolvasónak nagyon meg kell válogatni a tételt, nehogy többet artson, mint használjon a felolvasása.

— **Fillérestély Székely-Keresztur.** Örömmel konstatálhatjuk, hogy a »Székely-Kereszturi jótékonycehú társaság» iránt akkora az érdeklődés, hogy a Maksi Lázár vendéglőjének nagyterme a fillérestélyen megjelenőket nem képes befogadni, s így kénytelenek voltunk elhatározni hogy fillérestélyeinket ezentúl a Horváth Istvánné nagytermében fogjuk megtartani, ez a helyiség változtatás a társaság anyagi hátrányára van annyiban, hogy Maksi Lázár ingyen volt szives a kör fillérestélyeire természet át engedni, a miért fogadják a társaság kör köszönetét. Az új helyiségben a társaság fillérestélye nagy számú közönség jelenlétében folyó hó 10-én lett megtartva, mely alkalommal a műsort a tanító képezde III.-ik osztályának dalárdája nyitotta meg szép népdal egyveleggel. Szalontai Ilonka és Simó János szavatai, valamint Szalontai Béla által előadott öngyilkos című monolog a közönség tetszését teljesen megnyerte. Csizék Gyula zene kíséret mellett a Jammót énekelte, melyet a közönség élvezettel hallgatott. Gyulai Ferenc III.-ad éves képezdesz, »Uj ezerév« című saját költeményét szavalta el, melyet a közönség feszült figyelemmel hallgatott végig, s a nagy reményekre jogosított tehetséges fiatal tanulót megéltette. A műsort 9 fiatal serdülő leány népdal egyvelege zárta be. A műsor végeztével a fiatalok táncra perdtül s majdnem ájfélig jártak.

— **Olvasókör Zetelakán** ezimmet, lapunk 46. számában közölt hír megvalósulását nagy örömmel vettük. Mint tudósítónk írja: végre valahára megalakult az olvasókör. Ennek létesítése körül kifejtett fáradhatlan buzgalmukért, a legnagyobb hála és elismerés: Petres Viktor és Lajos tanító urakat, továbbá Szabó Dénes postamestert illeti meg. Vajha ezen üdvös intézmény sokáig folytathatná áldásos működését!

— **Brutális eset.** Nem szivesen hozzuk nyilvánosság elé azon eléggé el nem ítélhető gaztat-

tet, mely a minden tekintetben oly fényesen sikerült főreáliskolai bankett vége felé (hajnali 4—5 óra között) a »Budapest-szálloda udvarán közvetlen az ajtó előtt, történt. Egyik polgártársunk — ki szintén résztvett a társasvacsorán — mint nyugodt lelkiismeretű ember, ki nem vét senki-nek, egész gyanutlanul indult haza lakására. Azonban alig tett lépést az udvar felőli ajtó felé, orozva megtámadták s fején több helyen és balszeme táján súlyos sebeket ejtettek. Megjegyzendő, hogy a szemkörül ejtett ütés ha halántékát találja, biztos halált okozhatott volna. A tettest gyanítjuk, de nem kutatjuk, hisz kis városunkban »még a tyúk is kikaparja.« De azon méltán csodálkozunk, hogy »éber« rendőrségünk még a fülét sem mozgatja a tettes kideríthetése végett, sőt inkább téves híreket hisz és terjeszt. — Talán csak nem tudja: ki a tettes?!... Ha tudja és mégis elhallgatja: akkor ez kötelességének elmulasztása volna. Ha nem tudja és nem is keresi: ez jövőre is feljogosítja az orvttámadó gazembereket, hogy bárkit nyugodtan agyon verhessenek, mert hisz e szerint nem lesz, ki hurorka kerítse őket. S később ha valami társas összejövetelt akarunk rendezni, előbb katonaságról kellene gondoskodnunk az emberélet biztosítására. Rendőrségünk vitéségét nem csak a pénzbírságok szigorú alkalmazásában, de polgártársaink életbiztonságának védelmében is nagyon óhajtanók látni. (Beküldték.)

— **Köszönetnyilvánítás.** A helybeli jótékony nőegyesület nevében köszönetet mondunk azon nemes szívű adakozóknak, kik szegény vagy árva tanuló gyermekek felruházásához letett öltönyökkel vagy pénzbeli adományaikkal járultak. Az egyesület pénztárába, illetve a megbízotthoz a következő adományok folytak be: Özv. Török Pálné 2 frt, özv. Szabó Károlyné ruhanemű, Bartha Károlyné 50 kr, Bogdán Andorné 1 frt, Nagy Samuné 1 frt, Pálffy Ferencné 1 frt, Fankovich Gyuláné 50 kr, Hlatky M.-né 80 kr, N. N. 50 kr, Ilyés Vilma 50 kr, Martinovics Sz.-né 50 kr, Haun K.-né 50 kr, Pálffy K.-né 50 kr, Henzel V. 1 frt, Solymosi Á. 50 kr, Dr. Mezei Ö.-né 1 frt, Gál J.-né 1 frt, Szabó F.-né 1 frt, Dr. Szabadi F.-né 1 frt, Br. Pongrácz V.-né 3 frt, Martini R.-né 50 kr, özv. Dr. Fejérvári L.-né 1 frt, Szakács K.-né 1 frt, Dr. Solymosi L.-né 1 frt, László D.-né 1 frt, Sándor M.-né ruhanemű Persián J.-né 1 frt, Embery Á.-né 50 kr ruhanemű, Biró J.-né 1 frt, Dr. Kovács Mórné 1 frt, Gergely B. 50 kr, Esztergályi B. né ruhanemű, Demény F.-né 50 kr, Félegyházi A.-né ruhanemű, Rápolti D.-né 30 kr, Kassay E.-né 50 kr, Ugron L.-né 1 frt Homolai L. né 1 frt, Felszeginé 50 kr, Török A. 1 frt, Törökné ruhanemű, Ugron J.-né 1 frt, Némethné 50 kr, Szabó A.-né 1 frt, Bágyi K.-né 1 frt, Csehely A.-né 1 frt, Becsek D.-né 1 frt, Török B.-né ruhanemű, özv. Gyarmathy S.-né 50 kr, Doros Gy.-né 1 frt 50 kr, Sebesi Á. né 50 kr, Steinburg Ottóné ruhanemű, özv. Nagy S.-né 20 kr, Nagy L.-né 50 kr, Molnár K. né 1 frt, Zagoni Biri 50 kr, Dr. Valentíné 1 frt, Gróf Haller J.-né 5 frt, Gr. Haller J. ö frt, Fejes A.-né 1 frt, Besztercei L. né 5 frt, Szabó D. né 20 kr, Pal J.-né 50 kr, özv. Jenő A.-né 50 kr, Gönczi Arpadné 50 kr, Florián B. né 1 frt, özv. Konecz K.-né 50 kr, Konecz A.-né 1 frt, Dr. Kassay A. né ruhanemű, Hajas K.-né 50 kr, Riemer G.-né ruhanemű, Kassay Akosné 50 kr, Nagy I. 50 kr, Barbbás J. né 1 frt, Csanádi Z.-né 20 kr, Gyarmathy F. né 1 frt, Dr. Voitné 1 frt, Schmidt F. né 50 kr, Ványi K.-né 50 kr, Ilyés M. 1 frt, Waldman L. né 50 kr, id. Solymosi L. né 50 kr, Szobovics J. né 50 kr, Königesz A. 5 frt és ruhanemű A. R. 1 frt, Finkér L. né 1 frt, Madarász V. 50 kr, Kovács K.-né 50 kr, Stratzinger E.-né 1 frt, Baranyai Gy.-né 50 kr, Amberboi J.-né 50 kr, Láng E.-né 1 frt, Szakács M.-né 20 kr, Dr. Lengyel J.-né 1 frt, Bedőné 20 kr, Göncziné 1 frt, özv. Kis E.-né 1 frt, Gál J. né 50 kr, Jung Cs. L. 1 frt, Marát L.-né 50 kr, A.-né 1 frt, Mikula A.-né 50 kr, Ferenczi P. 50 kr, Tomcsa S. né 1 frt, Gerich K.-né 1 frt, Dénes J. 50 kr, N. N. 1 frt, Tamás A.-né 50 kr, Ferenczi J.-né 1 frt, Dremán M. 1 frt, Lukácsfi M. 20 kr, Dr. T. G. 1 frt. Összesen: 92 frt. Uj ruházatot kapott 14 ócskát 20 tanuló. A ruházat kiosztó bizottság.

— **Felülfizetések.** A székelyudvarhelyi Iparos önképző és betegsegélyző egyesület fillérestélyének; melyet 1896. decz. 14-én rendezett, a szegény felségítése javára, tiszta jövedelme 42 frt 57 kr. Ebben a jövedelemben benne vannak a következő felülfizetések is: Haller János gróf 10 frt. Tar-nowszky dr 80 kr, Maróth N. 80 kr, Baczó Lajos 30 kr, Pávelka Mártonné 40 kr, Drágomán Domokos ifj. 30 kr, Zonda dr 30, Jakabos György ifj. 30 kr, Szentés Dénes 10 kr, Mészáros Zoltán 20 kr, N. N. 80 kr. Dénes János 30 kr, N. N. 20 kr, N. N. 10 kr, Kauncz Gyula 30 kr, Gábor hadnagy 30 kr; összesen: 15 frt 50 kr. E nemes cselu felülfizetéseket hálás köszönetem nyilvánítása mellett nyugtatványozom. Az Iparos önképző-és betegsegélyző egyesület választmánya nevében. Székely-Udvarhelyt, 1896. december 17-én. Németh Sándor választmányi jegyző.

HIVATALOS RÉSZ.

1010 sz. m. 896 M. kir. államépítészeti hivatal Székely-Udvarhelyen. Hirdetmény. A nagyméltóságu kereskedelemügyi m. kir. miniszterium az 1896 évi november hó 4-én kelt 62808 számú rendeletével az udvarhely—szóvátai törvény hatósági hözut 37—38 km. szakaszán lévő 105 számú parajdi Kisküküllő újból építését 3021 forint 53 kr. összeg erejéig engedélyezte. A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása cseljéből az 1897 évi január hó 30-ik napjának d. e. 11 órájára az udvarhelyvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyzni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5% nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Az ajánlatok a költségvetéshez viszonyított % árengedés vagy áremelés mellett teendők. A szóban forgó munkálstra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők. Kelt Székely-Udvarhelyt, 1-96. december 14-én. A hivatal főnöke Diószeghy Samu kir. főmérnök.

Nyilt-tér.*

Az erdélyi hegyi

borok
Teutsch B. József

pinczejéből,

20—0 (Segesvárt, Erdélyben)

kaphatók Székely-Udvarhelyt:

GÁL JÁNOSNÁL
raktári áron.

* Az e rovatban megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Szám: 3252—896. tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy székelyegyleti első takarékpénztár végrehajthatónak, Farkas Abraham erdőszentgyörgyi lakos végrehajtható szennvedő elleni 560 frt tökékövetelés és j. ruházati iránti végrehajtható ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a székelykereszturi kir. bíróság) területén lévő a tozodujfalvi 334. sz. telken 2746. és 2747. hr. sz. alatt foglalt ingatlan végrehajtható szennvedő 1/2-ed részbeli tulajdon j. aradoságára 607 frt 50 kr és 2775., 2776. hr. sz. egész ingatlanra 6 frt s így összesen 613 frt 50 krban ezezzel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évf. február 22-ik napján d. e. 9 órákor Bözöd-Ujfalu község házául megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én, 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint tlkvi hatóság.

Székely-Keresztur, 1896. október 10-én.

Veress, kir. aljbíró.

Hirdetmény.

Alattirt község előjárósága közhírré teszi, hogy H.-Jánosfalva község italméresi joga 1897. és 1896. évekre alhaszonbérletbe folyó hó 30-án a többet ígérőknek nyilt árverésen ki fog adatni a község házául.

H.-Jánosfalván, 1896. december 23. án.

Benedek Mózes, főbíró.

PETROLEUM.

AZ
ELSŐ MAGYAR PETROLEUMGYÁR
raktárában
BETHLENFALVÁN

(a Boros Károly szeszraktára területén)
első minőségű és szalonpetroleum
hordó számra gyári áron kapható
minden időben.

Értekezhetni Kassay Ákos úrral.

Uj, elegáns,

két hónapig használt butorok (1 szalon-garnitúra,
1 ebédlő-asztal, 6 szék, 1 ágy, 2 márványlapos
éjjeli szekrény, 1 márványlapos mosdó tükörrel)
olcsó áron — darabonként is — azonnal eladó.

Hol? megmondja a kiadóhivatal.

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves háziszor ellentáll az idő megpróbálásá-
nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájda-
lomszűntető bedörzsölésként alkalmazták köszvénynél,
csúszni, fagyaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok
által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment
elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-
szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti áron majdnem minden
gyógyszertárban készletben van; főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert
több kisebbbirtéki utánzat van forgalomban. Ki
nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzé-
zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.

Szám 19963—96. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegyében a VIII. közigazgatási
körvisei állomás lemondás folytán üresedésbe jött.

Ezen körhöz Szentgyúzas-Oláhfalu, Ká-
pólnás Oláhfalu, Lővéte és Almás községek tar-
toznak, Szentgyúzas-Oláhfalu központtal, a hol
az orvos köteles lakni.

Fizetés évi 400 frt és természetbeni szállás.
A körvise nyáron a homoródi gyógyfürdőn
fürdőorvosi teendőket végezve, azért külön 200
frt fizetés s a fürdőben két szobából álló lakás
illeti.

Az orvosi rendelmények, valamint a műtétek
díjai is szabályozva vannak 50 krtól 5 frtig, va-
gyontalan betegek díj nélkül gyógykezelendők.

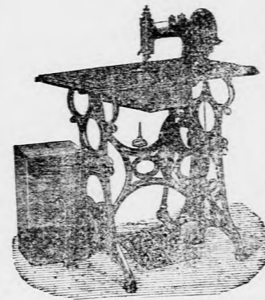
Járvány kiütése vagy hivatalból lett kikül-
detésnél a körvise díj nem illeti, csak termé-
szetben kiszolgálható fuvar vagy annak ára kilo-
méterenként 13 kr.

A körvise köteles leendő havonként és fél-
évenként a járási orvoshoz egészségügyi jelentést
és kimutatást beküldeni.

Pályázni kívánók felhívtnak, hogy az 1876.
évi XIV. t.-cz értelmében felszerelt folyamodvá-
nyukat 1896 évi január 15 ig alólirt járási főszo-
lásihoz adják be. A választási határidőül 1897. évi
január 17-ik napjának déle 10 órája tűzetik
ki Szentgyúzas-Oláhfalu község házához.

Székely-Udvarhely, 1896. decz. 12.

Dr Demeter,
főszo-
lási-
bíró.

ÁLLANDO NAGY RAKTÁR

a legjobb minőségűnek ismert

Singer varrógépekből.

Az „ADRIA” magyar és Gritzner „durlach” világhírű varrógéppárral
feltűnő olcsó árakban, részletfizetésre is!

Feltétlen jótálás mellett.

Nagy választék vadászi-egyverek, flóbert és forgópisztolyokban.

A lábadlani cementgyár főraktára.

Építéshez vasgerendák, kulcsvasak, épület vasalások, tető lemezek a legolcsóbb
árakban és gyorsan szállítainak.

Gyertyánffy Jónás fiai
vaskereskedése Székely Udvarhelyt.

Könyvnyomda, könyvkötészet.

A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatvány raktára.

**KÖNYVNYOMDA, KÖNYVKÖTÉSNET,
KÖNYV- ÉS HIRLAPKIADÓVÁLLALAT, LEGNAGYOB B ZENEMÜ-RAKTÁR, PAPIRKERESKEDÉS
SZÉKELY-UDVARHELYEN.**

Van szerencsém t. vevőim és a n. érd. közönség szives figyelmébe ajánlani, miszerint megrendelőim kényelme, lelkiis-
meretes és gyors kiszolgálása tekintetéből: **TELJESEN ÚJ ÉS A LEGKITŰNŐBB GÉPEK-
KEL FELSZERELVE**, könyvnyomdát

könyvkötészet

berendezésével egészítettem ki és minden névvel nevezhető könyvkötői munkát a legegyszerűbb fűzéstől a legdiszesebb kiállítású
kötésig **minden versenyt kizáró olcsó árakon** elvállalok és a leggyorsabban elkészítve, kiszolgállok.

Felszereltem továbbá könyvnyomdát az Udvarhelyvármegyében eddig nélkülözött

LYUKGATÓ (PERFORÁLÓ) GÉPPCEL

is, melynek segítségével szelvényes jegyek-, bárczák-, vásári vámozdulák- s mindazon nyom-
tatványokat, melyeket eddig ollóval kellett szétvagdálni, bélyegszerűleg meglyuk-
gatom s így könnyen kezelhetővé teszem; egyttal legújabb szerkezetű

SZÁMOZÓ GÉPEMCEL

nyomtatott számokkal is ellátom.

E szerint tehát azon helyzetben vagyok, hogy a könyvnyomdászati és könyvkötészet terén, a legkényesebb igényeknek
is megfelellehetek.

A mélyen tisztelt közönségnek irántam tanusított eddigi nagybecsű pártfogását megköszönve s további előretörékvése-
men is kérve, igyekezni fogok, hogy az ezután is kiérdemeljem. Vagyok és maradok

Előfizetéseket bármely fővárosi vagy vidéki lapra a tiszta előfizetési áron, postadíj felszámítása nélkül, elfogadok.
Székely-Udvarhelyen, 1896. november hóban.

Kész szolgálattal:

Betegh Pál.

Könyv- és hirlapkiadóvállalat.

Nyomatott a kiadótulajdonos: Betegh Pál könyvnyomdájában, Székely-Udvarhelyt. 1896.

Legnagyobb zenemű-raktár.

Irszer- és papirkereskedés.

Megsz
Teste
S a l
Millio
Dics
Áldo
E dic

Megsz
Kigyu
S a p
Egy s
Ha u
Fölra
Látur

Megsz
Mig
Lenn
Az ö
Es m
Átha
Mi e

Megsz
Megr
Tört
Az e
Az ö
A m
Viva

Megsz
A tü
Beth
Fény
Söt
S a
Az

Vol
kinek leg
volt, de
két esze
tudjuk, a
Fur
senki, e
Vajjon n
Megtréfa
ból a leg
kely és
ragszik
udvarhe
ezt a rö

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ karácsonyi melléklete.

Megszületett az Ur!

(Sz.-Udvarhely, 1896.)

Megszületett az Ur! . . .

Testet nyert az isteni gondolat
S a háladal megzendül itt alatt
Millió ajkakon:

„Dicsőség a magasságos mennyben . . .
„Áldott ki jött az Urnak nevében,
E dicső, szent napon.

Megszületett az Ur! . . .

Kigyuladt a hitnek égi fénye
S a porfiának haldokló reménye
Egy szebb életre — nőtt.
Ha utunkra e fény vet világot,
Fölragyogva egy dicsőbb világot
Látunk magunk előtt.

Megszületett az Ur! . . .

Mig fenn a hit az eget megnyitá
Lenn a földet mennyé varázsolá
Az örök-szeretet;
És mint a nap fénye, tüze éltet,
Áthatotta az emberi éltet
Mi égből született.

Megszületett az Ur! . . .

Megrázta a szellem a világot,
Tört bilincs és rab-igára hágott
Az erkölcsi nagyság.
Az önértzet emelkedő szaván
A megismert igazság hatalmán
Viva a szabadság!

Megszületett az Ur! . . .

A tűnő századok igazolják
Bethlehem szülöttje égi voltát,
Fényt az hogy vesztene?
Söt növekszik fényben és erőben
S a világot atlaszként tartja fenn;
Az ige, az eszme.

Bedő Ferencz.

Ez is „góbé“.

(Székely história.)

Irtá: Pálffy Aladár.

Volt nekem egy igen kedves tanárom,
kinek legbecsületesebbembere Dömzsödi bácsi
volt, de a ki azt mondta, hogy a székelynek
két esze van. S hogy mennyiben igaz, azt
tudjuk, a kik épen köztük lakunk.

Furfangos esze járásával nem versenyez
senki, egyszerű ember és mégis rejtélyes.
Vajjon nem épen ezért vagyunk-e „góbék“.
Megtérül bárkit, csak úgy repülnek a szájá-
ból a legszokrázóbb élcsek. Góbé biz a szé-
kely és mégis, hogy haragszik érte. Ha ha-
ragszik az erdővidéki, haragszik bizony az
udvarhelyszéki is. Pedig hát . . . No, de halljuk
ezt a rövidke históriát.

Nevezetes híres ember volt Füzessy tisz-
teletes uram a vidéken, de még hiresebb pré-
dikátor, mindenki szívesen és áhitattal hall-
gatta beszédeit. Meg is mondta az egyik szé-
kely „de ugy jött ki belőle, de olyan szépen,
de olyan aranyos szája van“. De ez nem tar-
tozik épen erre a históriára.

Volt a tiszteletesnek egy hallgatója, a ki
ugyancsak ritkán ment a templomba. Rende-
sen részegeskedett. De egyszer mégis meg-
esett, hogy elbandukolt a templomba. Ez ugy
kora tavasszal lehetett. Még nem volt virág a
fán, még csak most bujt elő az ibolya, de a
hóvirág már fehérlett az „elment“ hó után.

A tiszteletes ur felveszi a szent leczkét
és áhitattal kezd a prédikációhoz, őt is meg-
lepte, hogy új hallgatója van, mert elment
Méhes uram is a templomba, kinek pedig
eddig az üvegek harangoztak és a saját jól
táplált gyomra a temploma, imádtá a páiinkát
és itta a bort. (Most is előbb volt az ő tem-
plomába, mint az „Istenházába“.)

A tiszteletes a felvett „ige“ után a ta-
vaszról kezd beszélni:

„Igen, kedves atyámfiak, most eljött a
tavasz, ezután Istent dicsérő madárdal mel-
lett szántjátok a földet, ezután virágról virágra
léptek, pázsit lesz minden léptetek alatt. Di-
csérjétek Istent, ki felvirágozza az erdők li-
liomát s megáldja vetéseitek és mindent ki-
hoz a földből“ (Méhes alig bír helyén ülni
csak kékül, sárgul.)

„Igen atyámfiak, az áldott napsugárra
minden, de minden kijön a földből.“

— „Hó, ne tovább!“ — kiált Méhes s min-
denki őt figyel.

— „Miért?“ — kérdi a tiszteletes látható
zavarral.

Azért . . . azért, felel töredezve Méhes
mert négy feleségemet eltemettem s ha mind
kijönnek a földből, mit csináljak velök, mikor
egy is sok?!

Még a szent pap is elmosolyodott. Méhes
pedig kerüli a templomot, „mint az ördög a
tömjént.“

S ők még sem „góbé“-k.

Köny és remény.

Ha reményünk elmosták a
Könyek:
Uj reménnyel fölszárítani
Könnyebb,
Mintsem nőjön árja mentén
Bánat,
Melyből öröm örvénye is
Támad.

Akkor is . . .

Érted élek, érted halok,
Neked irok, dalolgotok;
Dalból áll a földi élet,
Dalolás köt össze véled.

Szívem is dalt pengető lant,
S ha szerelme s hurja pattant,
Akkor is ott künn a siron:
Hattyudalom hozzád sirom.

A hű szerető.

Jártam-keltem a világban,
De olyan lányt nem találtam:
Ki rózsáznak párja lenne, —
Nála hivebben szeretne!

Piros ajka mosolygása:
Piros hajnal hasadása,
Szerelmes, halk suttogása:
Tavaszi szél susogása.

A két karja ölelése:
Virágos lomb enyeltése;
Bús szívemnek vidulása:
A ruhája suhogása.

Két arczája: két rózsaszál,
Keble: fehér liliomszál;
Mágnes van tüzes szemében,
Gyémánt: szíve közepében.

Abba van a nevem vésve,
Nem szükség az esküvése: —
Nem szokása hitegetni,
Kettőt-hármat szeretgetni!

Piczi szája: piros málna, —
Mekívánja a ki látja;
Holdas estén — átkarolva:
Mézet szedek — mint méh — róla.

Lépes méz van a csókjában,
Csokros szegfü mosolyában;
Két nap ragyog két szemében,
Hűség: gyémántos szívében.

Megigéz a pillantása;
Elandalit a járása;
Mebabonáz a nézése,
Üdvözít az ölelése . . .

Ily kincse: királynak sincsen!
Azért hívom ugy, hogy: kincsem —
Hát: a fönnlakozó Isten:
Rája — két kézt áldást hintsen!

Biró Pál.

Csalódások.

— Két bakfis levelei. —

Lelkem Erzsikém!

Kimondhatatlanul boldogtalan vagyok. Sze-
meim vörösek a sirástól, a mamám minduntalan
orvosért akar küldeni, annyira elsápadtam néhány
nap óta. Gyöngéden kérdezősködik bajom felől,
én pedig könyekre fakadok s aztán ő is velem zokog.

Mi az én betegségem? Azt nem tudja senki,
talán még az sem, a ki okozta. De előttem, édes
angyalom, nem tudom eltitkolni, föltárom szívemet
egészen, tán könnyebb lesz bánatom, ha megosz-
tom veled.

Mindez egy férfi miatt van. Oh a nyomorult! Azaz dehogy, sőt nagyon kedves, legalább nekem az, csak ő nem akar tudomást szerezni érzelmeimről. Te nem ismered őt s milyen boldog vagy! Már két hónapja lakik nálunk s ez idő neki nem volt elég arra, hogy engem észrevegyen, pedig nem is vagyok csunya, ha tükröm igazat mutat s a rám pazarolt bókok mindenike nem volt hazugság.

Megpróbáltam már mindent. Kaczerkódtam vele, még kacsingattam is rá: nem használt semmit. Féltekenyű akartam tenni s a szemközt lakó kaddéval enyelegtem. Pedig ez — sorközt megjegyezve — akkora mafla, a mekkorát nem hord többet a föld, kár rá a szép egyenruha. Észre sem látszott venni! Ha meg elhittam sétálni, képzeld csak miről beszélt? Hogy a népszínház homlokzata el van rontva, hogy ennek vagy annak a háznak gyöngé az alapzata s még egy emelet alatt összedülne. Jaj Istenem, milyen mérges voltam azért. Mégis megbocsátottam neki, mert technikus s mit várjon tőlük mást az ember. De igazán, te ezek a mérnökfelek tán még a szerelmet is körzővel mérik?

A múlt vasárnap nagy társaság gyűlt össze nálunk, csak épen te hiányoztál edesem. Ott volt ő is. Haragszom rád — ot játszottunk; mindig rád dobtam a zsebkendőt s ő egyetlen egyszer sem viszonzta, hanem inkább Róza nénihez, annak a vén kisasszonynak mondogatta: haragszom rád. Nem is szölok azóta a nénihez. Ha kártyáztunk persze, hogy mindig ő volt a »Fekete Péter«, pedig mellette ültem s megsugtam, hogy huzza azt, a melyikre ráteszem a mutató ujjamat. S talán meglette? Csak azért sem soha.

Én ezzel kifogytam minden leleményességemből. Már pedig kedvesem, az a férfi, a ki ebből nem ért meg annyit, a mennyit kellene, az vagy nagy számár, vagy — tudja az Isten — köből van alkotva.

Egy időre felhagytam minden csábítási kísérlettel, nem is akartam egyáltalán törődni vele. Csakhogy nem ment olyan könnyen, edes lelkem, mert mikor rám emelte azokat az észbontó fekete szemeket, megvoltam babonázva. Azt mondja a mamám, hogy almomban mindig hozzá beszélek s az ő nevet emlegetem. Tehat határozottan szerelmes lettem bele, de nemcsak úgy, hogy ha más férfit megláttam, mindjárt elfelejtettem az ő pörge bajuszát, mint manapság minden leány szokta, hanem igazán; csak ő volt minden gondolatom.

Az utolsó eselhez folyamodtam. Ahhoz, tudod, a melyik minket rendszeren diadalra szokott segíteni. Nem volt más mód, mint nyílt sisakkal lépni föl, s nyilatkozatra kényszeríteni. Az alkalom is megjött nemsokára. Mamaék templomba mentek, csak én maradtam otthon a cselédekkel, no meg az én technikusom.

Gondolod most mit tettem? Én, tudod, én, kiről az igazgató az azt mondta, hogy legszerényebb és legilletudóbb lány vagyok az egész nevelőben, bementem Henczey — így hívják — szobájába, hogy adjon nekem egy levélpapírt, mert hirtelen, kell írni valakinek, mama pedig magával vitte a szekrénykulcsot. Szavamra rögtön felugrott s kersegni kezdett az asztaliókban, én pedig leültem a diványra s — a teljes siker reményében — még ott maradtam.

Soká beszélgettünk, de hogy mit, azt neked sem árulom el, maradjon üdvözítő titkom. Nem is emlékszem jóformán mindenre, csak arra, hogy egyszerre átkarolta derekam s forró ajkát az enyémre nyomta. Leirhatlan az érzés, a mi akkor erőt vett rajtam. Bajusza kéjesen csiklandozta arcom, lehelle olyan bódítóan legyintett, hogy eszméletem is majd elveszítettem. Még csak egy ilyen pillanat s aztán hadd jöjjön — nem a temető! — az esküvő... Nem tudom egész határozottan, hogy visszaadtam-e csókját, de úgy hiszem, igen.

A mamaék ép akkor jöttek haza; hallottam a csengőt s szaladtam eléjük. Oh, milyen boldog voltam! Minden szavát megfogadtam a mamának,

nem feleltem vele, a kis hugommal nem pöröltem, hanem inkább összecsókoltam; a szakácsnét megdicsértem az ebédért. Rózsaszinben láttam az egész világot, mirtuszkoszorúról és menyasszonyi ruháról ábrándoztam. Este pedig az a csinos kis bajusz s a tüzes szemek kísértettek. Azt hittem így fog az tartani örökké és oh én szerencsétlen, mennyire csalódtam!

Igazán, minek is van férfi, ha mind olyan, mint a mi Henczeynk?! Ha mind olyan érzéketlenek, mint a márvány s csak egy pillanatra hevílnék, vagy gyávák, mint a nyúl s csak akkor van egy kis bátorságuk, ha mi, gyöngé nők, biztatjuk. Ha én volnék fiatal ember, ne félj, nem kellene nekik kínálni, rabolnám magam a csókot.

Édes Erzsikém! Szeretném elhallgatni, a mi ezután következett. Könyeim hullanak a papírra, mikor e sorokat írom.

Másnap — egész véletlenül — találkoztam vele az utcán. Észrevett messziről és felém közeledett. Úgy örültem; azt hittem, hogy most részletes vallomást fog tenni és igyekeztem is a körülményekhez mérten, elég szüde arcot ölteni.

Üdviasan köszöntve, mellém csatlakozott. Mindjárt a tegnapi történetekről kezdett beszélni s kert, hogy bocsássam meg meggondolatlanságát és tekintsem az egészet úgy, mintha valami gonosz álmom lett volna.

Mit szóltál volna te erre, edesem? Vajaszolj egész őszintén. Nem kikaptad volna mind a négy szemet és nem összeszidta volna szemtelennek, hogy ilyenmel mer elállani, mikor sokkal kellemebb temaról is lehetne értekezni? Könnyű neki rossz álmoknak tekinteni, mikor nem szeretett soha vonalzojannal és rajztablajannal mást, de tolem, a ki inadom es gyüloiom is egyszerre, ilyesmit kivanni, az igazan nagy lelketlenség.

Nem tudom már, mit gondoljak a felöl az ember felöl? Felenk lehet; ezt megengedem, de olyan férfiatlannak lenni, mikor kimutattam a napnál világosabban, hogy szeretem, az teljes lehetetlen! Talán megsértettem valamivel? Nem gondoltam. Vagy a csókját nem adtam volna vissza s ezzel ingereltem magam ellen? Ez is abszurdum, mert — mint már említtem — egész tisztán emlékszem, hogy nem maradtam adosa. De hat akkor mi bántja?

Az a bamba meg azt hiszi, hogy én nehezebbek rá, pedig ha tudna mennyire varom a jelenet ismétléset, sutba dobna a rajzlapot, falbarugna a technikát es repüine karjam köze.

Rólunk mondják, hogy furlangosak es kiszámíthatatlanok vagyunk s me, hogy megáll összes tudományom ezzel az izével szemben!

Ha talán valami jó tanácsot tudnál adni, siess es vigasztald meg vele epedő barátödet

P e p i t.

Aranyos Pepikém!

Miért kellett ennek így történni? Miért vagy éppen te, a kit utamba állít a sors, vetélytársul tol fel a véletlen szeszélye.

Oh Pepi, beh nagyon igaz, hogy a bün nem marad büntetés nélkül! Bünöm a titkolózás, büntetésem a gyötrő féltekenység s a csalódott szerelem égető fájdalma. Te rád vagyok féltekeny kedvesem; te tartod kezeid közt jövő boldogságot, melyet széltéphetesz a' armelyik pillanatban s hogy ezt ne tedd legjobb barátöddel szemben, átadom titkaim kulcsát, melyet eddig félteve öriztem mindenkitöl.

Megölelt es megcsókolt hát téged is Henczey István? Épen úgy mint engem!

Hatalmába kerítette hát a te szivedet is, álmaidban kísért s elrabolja nyugalmadat? Éppen, mint az enyimet es ki tudja még hányét!

Csalfa férfi, te lánybolondító...

Pedig nekem azt mondta, hogy szeret, utánam fog jönni; s mikor hitetlenkedni akartam, csókkal zárta le ajkam s olyan biztató nyájassággal tekin-

tett rám, hogy véteknék tartottam tovább kételkedni szavaiban es érzéseben.

Még diák volt, mikor megismerkedtem vele, ha jól emlékszem nyolczadikba járt. Akkor öszszel jöttem haza az angol kisasszonyoktól s valami mulatságon vis-á-vim lett a négyesben. Már ekkor boldult utána a felváros asszonya, de úgy tett mindennel, mint veled es velem is. Rá sem nézett senkire, csak komoly es udvarias volt mindenki iránt. Meghódíthatlannak látszó magatartása es keveset törődése mindenkivel; csavarta el sok leány fejét es forgatott ki jóformán az eszemböl.

De hát úgy is van! Milyen az a fiatal ember a ki csak folytonosan bókot mond, dicsér szemünkbe s nem mer vagy nem akar öszszintének lenni? Sokan ezt szeretik, de lásd én ki nem állhatom, a ki hizeleg s olyan edes, mint a cukros víz. Nekem férfi kellett es kell ezután is, nem afféle papueshös, kinek ha azt parancsolom, hogy a cipömet gombolja ki, alázatosan lehajlik, vagy ha kell a füzömet kapcsolatom be vele, söt ha nekem úgy tetszik a frizurámat is rendbe hozza. Hanem férfi, a ki engedelmeségre kényszerít s kinek azért hódolok, mert elég erős arra, hogy — ha kell — meg is tudjon védelmezni!...

Ilyennek hittem es hiszem most is Henczey Pistát s ez a büverö lánczolt lábaihoz. Ö nem járt utánam, mint annyi sok más, én pedig hiába kerestem módot a találkozára. Nem látszott érdeklödni irántam, de valami mégis azt sugta, hogy én több vagyok rá nézve más lányoknál, ha nem is mutatja az egész világnak.

Eltelt az ösz, tél, a nélkül, hogy vele hosszabban beszélhettem volna. Sorra jártam minden bált s a kit egyikben sem láttam: az én ideálom volt.

Tavasszal rájöttem, hogy sejtelmem nem alaptalan, öt várakozásonon felüli dolgokat közölt velem egyik unokabátyám. Hallgass e-ak ide, érdekelni fog téged is.

Valami nagy lumpolás alkalmával szöba kerültek a lányok. Szöltak-szapultak, mint mi szoktuk a férfiakat. Többek közt egy joggyakornok azt kockáztatta meg, hogy neki az én személyem — mintha nagyon bännám! — egy esepet sem tetszik. Lehet, hogy valami sikamlós megjegyzést is füzött szavaiboz, de ezt bátyám elhallgatta. Hanem alig végezte mondökáját, Henczey villogó szemekkel ugrott oda s úgy képen teremtette, hogy a nyápicz jogász harmat is fordult a szekröl. Másod- vagy harmadnap a régi városház termében megverekedtek kardra, minek eredménye az lett, hogy Pista sértetlenül maradt, a másik arca pedig fülétöl a szája széléig fekete flastrommal volt sokáig beragasztva, jobb kezét két hónapig is felkötve hordozta.

Ezek után, drágám, nem csodálkozhatol, ha örültem beleszerettem. Ugyan ki is ne inádná azt, ki életét teszi más kardja élére, csak azért, mert kedvesét, beszámíthatatlan állapotban, valaki csunyaának mondogta.

Egyetlen vágyam lett ajkairöl hallani, a mit tettel oly megezáfolhatlanul bebizonyított.

Nem sokára majalist rendeztek a kollegium kertben. Elmentem, mert b'zton hittem, hogy ö ott lesz. Ott is volt. Oh, ez este átéltem a földi menyország összes gyönyörüségét, hogy soraid vétele után annál mélyebben zuhanjak ábrándjaim felhóvilágából a valóság porába. Eleinte félt hozzám közelíteni, szemét lesütötte, ha ranéztem s kerülni látszott. Unokabátyám aztán — az én kérésre — addig kapacizálta, a míg tánczra kért. Repültünk köröl; minden eltűnt előlem, nem láttam senkit es semmit, csak szívét éreztem az enyémén dobogni, csak karjainak gyöngéd szorítása tartott fel az, elbukástöl. Keveset beszélt, de annál többet mondogtak lángoló szemei. Minden négyesem el volt már ígérve s én — rábizva a választást — mégis neki adtam a másodikat. Mit törödtem, ha mégis haragszik az a másik.

Teljes hatalommal bírt már egész lényem felett; olyan voltam kezeiben, mint egy báb, a kivel tetszése szerint játszhatott.

Szün gott, mi pe tos akácz a holdfény ránk. Átk dein, mint is dudolt.

— Álmodj sz álmodban lek én is kis baba!

Min mondta sz akkor sen

Elut mégis ol szendereg

Boldogan mert egye huztam te figyelhet

ben állt támaszköc

Három va — S egy kis lá

Azté arczát ke zokogna.

Meg tudára a csak öt sz zembe, me zsalu nyil s éppen a csókolta, mentek s

Azér hogy látha Tehat tere többé, ha ha sirba.

Hiszem bo het akárk ki a játék gasztalödi emléket. helyt önk

utána szá Lem

lás leköte

A ma

A ha hamis bor nyomon c nabb lesz. len esalha kétségbev tem, hogy gáztat, a választás.

E s hogyan fe

Egy lyongtam zel méter már-már nek láttan hazafelé, hogy mi letemet, a lomtól.

Min barátom konszenve

Szünet alatt a közönség a sétányokon tolongott, mi pedig egy padra ültünk, melyet rezgő, illatos akácfafelek takartak el idegen szemek elől, a holdfény is csak megszagattott leplét borította ránk. Átkarolt, ölébe hajtotta fejem, ringatott térdeim, mint egy kis gyermeket, még altató nótát is dudolt.

— Aludj, aludj kis baba! Álmodj rólam, álmodj szépeket . . . Csókot adok s add vissza te álmodban . . . Szeress nagyon, hogy szerethesselek én is téged mélyen, igaz szerelemmel! Aludj kis baba! . . .

Mint egy álomkóros hallgattam beszédét. Így mondta szóról szóra; nem is feledek el soha, még akkor sem, ha ő tán már nem gondolna rám.

Elutazása előtt éjjeli zenét adatott. Rég volt, mégis olyan jól emlékszem mindenre. Álomban szenderedtem, midőn megcsendült künn a zene. Boldogan ugrottam fel, gondolva, hogy nekem szól, mert egyetlen lány sínes a közelben. Óvatosan huztam felre a függönyt s a holdvilágnál jól megfigyelhettem az egész társaság t. Sandorkáké körben állottak, közből Henczey a klarinétos vállára támaszkodva, merőn az ablakra szegezte szemét. Három vagy négy nótá után odaszólt a primásnak:

— Sanyi lelkem, bucsuzól azt, hogy »Csak egy kis lány van a világon . . .«

Aztán szemébe huzta kalapját, félre fordult, arcát kezeibe hajtotta s úgy látszott, mintha zokogna.

Megindultam keresgélnem valamit, a mivel tudtára adhasam, hogy az a kis lány egyedül csak őt szereti. Egy fehér zsebkendő akadt a kezembe, melyre nevem volt himezve, kidobtam a zsalu nyílásán, az éjjeli szellő gyöngéden elkapta s éppen az ő vállára repítette. Kezébe vette, megcsókolta, aztán felém lobogtatta. Nemsokára elmentek s azóta nem is láttam.

Azért irtam le édesem egész viszonyunkat, hogy láthasd, nekem van legtöbb jogom szívéhez. Tehát térden állva esdeklem hozzád, ne csábítsd többé, ha engem még csak egy parányit szeretsz, ha sirba nem akarsz küldeni életem tavaszán. Hiszen bolondítani — magamról tudom — el lehet akarkit, még tán őt is, de kérve kérlek hagyd ki a játékból Pistát, könnyen tudsz te úgy is vigasztalódní s egy másik férfi arc feledtetni fogja emléket. Különbön is tudom, hogy megunnád, mihelyt önként karjaidba dölne s nem neked kellene utána szaladni.

Lemondasod által tulboldoggá és örökre hálas lekötelezetté tennéd csókoló barátódot:

Erzsikét.

G. D.

A matematika szemfényvesztés.

A hamis haj, hamis fogak, hamis leányok és hamis borok korszakát éljük. Az ember léptenyomon csalódik s hova-tovább mind bizalmatlanabb lesz. Eddig a matematikát tartottam az egyetlen csalhatatlan tudománynak, melynek igazságai kétségbevonhatlanok. S ime deresedő hajjal rájöttem, hogy a mathesis is olyan turpisság, miut a fogászat, a szerelem, a házasság, a bor s a képviselőválasztás.

E sikerült bevezetés után hallgassák meg, hogyan fedeztem fel ez elszomorító igazságot.

Egy ködös novemberi délután czéltalanul bolyongtam (mint a fakó) a Kossuth-utca két négyzet méternyi asphalt koczkáján. A gesztenye sütő már-már gyanus szemekkel nézett rám s elérkezettnek láttam az időt, hogy elkotródjam. Megindultam hazafelé, azon jámbor és becsületes szándékkal, hogy mivel nincs jobb dolgom megírom, végrendeletemet, azon esetre, ha meg találom halni az unalomtól.

Mint mentő angyal tűnt fel előttem legjobb barátomnak, Herepei Sándor, kir. mérnöknek rokonszenves alakja.

— Jó napot — mondá némi czélzattal.

— Jó napot — felelém, nem érve a czélzást.

— Fázom.

— Én is.

— Ha meginnánk egy gyűszű bort.

— Helyes, az fölmelegítene.

— De hol? Az egész kontinensen nincs egy pohár tiszta, jó bor.

— Próbáljuk meg a »Fehér bárány«-ban. Tudod, én szeretek mindenről személyesen megbizonyosodni.

Az indítvány általam egyhangulag elfogadtattott s a másik perezben már ott ültünk a »Fehér bárány« ivőszobájában.

— Pinczér, négy deczi bort.

— Parancsoljanak, uraim.

Megkóstoltuk s olyan képet vágunk, mint a macska, mikor menydörög.

— Hallja, pinczér, mi nem ezetet, hanem bort kértünk.

— Instálom, vagyon jobb is, hatvan krajczár egy liter.

— Hozzon abból.

A második szállítmány úgy hasonlított az elsőhöz, mintha ikertestvérek lettek volna. Távoztunk, miközben elégedetlenségünknek kellő nyomattal kifejezést adtunk.

— Menjünk a »Zöld bárány«-ba.

— Helyes. Én szeretek mindenről személyesen megbizonyosodni.

A »Zöld bárány« bora egy göresői árnyalattal jobb volt, mint a »Fehér bárány«-é. De négy deczi abból is elég volt.

— Menjünk a »Kék bárány«-ba.

— Helyes. Én szeretek mindenről személyesen megbizonyosodni.

A »Kék bárány« bora egy cigány hajszállal jobb volt, mint a »Zöld bárány«-é. Jobb volt, de azért »absolute«-véve hi- és lehetetlen rossz.

— Menjünk a »Fekete bárány«-ba.

— Helyes. Én szeretek mindenről személyesen megbizonyosodni.

A »Fekete bárány« bora egy gondolattal jobb volt, mint a »Kék bárány«-é. De csak egy gondolattal. Fizettünk s hidegen távoztunk.

Miután ilyenformán letárgyaltuk az összes »Bárányokat« a »Szamarak«-akra került a sor. A »Szamarak« tulszárnyalták a »Bárány«-okat de nem szárnyaltak tul, sőt meg sem közelítették igényeinket. A »Kakasok«, »Lovak« és »Macskák« szintén méltatlanok voltak bizalmunkra s reggel 8 órakor mélabusan jelenttem ki, hogy az egész állatvilág becsutelen, csak én vagyok az egyetlen becsületes.

— Te Gábor, te alighanem be vagy rugva — fordult hozzám Sándor barátom.

— Én? Már mint én? Tiltakozom.

— Szeretnék megbizonyosodni felőle. Mert tudod, én szeretek mindenről megbizonyosodni.

— No jó, ám legyen. Látod azokat a kövér fiatal embereket, kik gyors léptekkel igyekeznek az adóhivatalba? Fogadjunk, hogy az három fiatal ember.

— Fogadjunk, hogy kettő. Tét: a holnap esti kirugás költsége. Kézzel-lábbal integettünk a barátságos idegeneknek, kik végre is átjöttek hozzánk a járda másik oldalára. Megtapogattam őket tetőtől talpig.

— Köszönöm uraim, hogy oly végtelen udvariasak voltak felkérésemnek engedni. Csak azt akartuk tudni, hogy Önök két fiatal ember vagy három. A barátságos ur emberek szomoruan néztek végig s kijelentették, hogy felhívják rám a rendőrség figyelmét.

Sándor pedig kijelentette, hogy én részeg vagyok, mint egy Uchatius ágyu, ő pedig józan mint egy nyulmadár.

Ez ellenmondást nem tűrő kinyilatkoztatás után jónak láttam elpárologni, de Sándor visszatartott.

— Ha valami érdekes látványosságnak akarsz szem- és fültanuja lenni, jöjj velem.

S vitt, ragadt magával, egyenesen a városi közgyűlési terem kellő kö.épébe. Éppen a gyalogjárók kövezése volt szönyegen. Sándor jelentkezett szólásra s így kezdé beszédét: »Meddig élsz még vissza Catilina türelmünkkel? Aztán elmondta, hogy Udvarhely város eddig páratlan volt egész Magyarországon — rossz kövezet tekintetében; ő azt akarja, hogy ezután is páratlan legyen — de jó kövezet tekintetében. Indítványozza, hogy a város írjon ki e czézből nemzetközi pályázatot.

A polgármester kijelentette, hogy erre a városnak nincs pénze s ajánlja, hogy az indítvány felett térjenek napirendre. Gábor nem enged, kéri a szavazás elrendelését. A polgármester elrendeli a szavazást, mely föllállással történik. A polgármester összeolvasta a szavazatokat s enuncziálta, hogy az indítvány tárgyalására szavazott 19 képviselő s ellene 20, tehát a közgyűlés napirendre tér felette.

Sándor felpattant.

A polgármester ur egy szavazatot kettőnek számított. Ellene volt tizenkilenc s mellette husz.

Ujra összeolvasták a szavazatokat s kiűnt hogy ellene volt husz s mellette tizenkilenc.

Sándor elkeseredve borult karjaimba.

— Nincs igazság a földön. A matematika szemfényvesztés.

— Jól beszélsz öregem. Csak egy igazság van, hogy mi ketten most úgy be vagyunk rugva, mint két Uchatius ágyu.

Sándor még egyszer biztosított arról, hogy ő becsületes ember s aztán szép esendesen haza ballagtunk, miközben még egyszer konstatáltuk, hogy a matematika szemfényvesztés.

Tövis II.

A nevelő.

I. jel.

Mari. Nevelő.

M a r i (jön balról): Hol késik a nevelő? Csak akkor nyugodt az én kedélyhangulatom, ha órán lehetek. Mások futnak előle, vagy leörlik, mint molnár a maga robotját. Nekem szórakozás, élvezet, de több: nekem boldogság. Mohon lesem tanításának minden szavát, nézeteit igazaknak tartom s lelkesülten szívom lelkembe, mint méhek a legszebb rózsakelyhek tiszta mézét (leül. Nevelő jön balról). Ah jó, hogy jön, kezdtem aggódni, hogy — elmarad óránk.

N e v e l ő (kissé idegesen): Bocsánat kisasszony! Nem szép, megkéstem igaz, de nem önhibám folytán.

M a r i: Oh kérem, nem hiba; hiszen az égi testek sem végzik munkájukat önnél pontosabban. Tessék helyet foglalni szíveskedjék folytatni . . . nekem nagy gyönyörűséget nyújtanak, vajha (sohajjt) örökké tanulhatnék . . .

N e v e l ő: Oh kisasszony! fölötte érdemekkel halmoz el; nem tudom, hogy mivel háláljam meg lelkesült szavait, hisz én csak pénzért, csak falatért végzett munkát teljesíttem.

M a r i: Igen, jól tudom (sohajtra). De kérem üljön le és folytassa tovább . . .

N e v e l ő. Bocsánat kisasszony! . . .

M a r i: Ma szokatlanul ideges; félek, hogy megver a tanító bácsi (mosolygól). Talán beteg, vagy váratlanul rossz hírt hozott a posta? Mondja kérem, hiszen tanító és tanítvány között bizonyos fokú őszinteségnek kell lenni . . .

N e v e l ő: Épen ezen őszinteségben rejlik nem illő kedvtelenségem — zomoru valója. Ha a hivatása magaslatán álló tanító . . .

M a r i: Üljön le kérem . . . közelebb (Nevelő leül).

N e v e l ő: Ha a hivatása magaslatán álló tanító megszerzi magának azt a fontos helyzetet, melyben kölesönös rokonszenvenvel foglalkozhatik tanítványával: ezt sokan görbe szemmel nézik. Pedig a tanító is ember, mint más, igaz, hogy legtöbbször szegény. De ilyen a korszellem, mely nem

tudja még ledönteni az utolsó válfalat; szegényére a fennen hirdetett demokráciának...

M a r i. Hogy-hogy? Nagyon burkolton leplez valamit; legyen őszinte, mint tanító tanítványához szokott!

N e v e l ő (félre). De nem, megbántom ártatlanul (fenn). Kisasszony! én bűnös vagyok, furdal egy benső szózat, hogy kegyedet nem az előre megállapított irányban vezetem, tilosba esptam, mely lehet hivatásom, de most nem kötelességem.

M a r i (feláll). Az talán, hogy nem kinozott német és franczia társalgással, hanem bevezette lelkemet abba a világba, mely lelkesedni tanított melyben élek, melyet büszkén vallok magaménak! Hogy feltárta édes magyar nyelvem szépségeit s meghordozta képzelmemet abban a bűbajos virányu mezőben, melyet ön magyar irodalomnak nevezett s én elhívém?! Ha csak ez az ön bűne, akkor büszke lehet rája!

N e v e l ő: Oh kisasszony! komolyan mondja?

M a r i: Még ketelkedik? Őszinte lelkesültséggem németre nem prédáltam volna.

N e v e l ő: Oh kisasszony! Van-e szebb jutalma a tanítónak, mint a mikor látja tanításának eredményét, nézeteinek igaz hitvallását... Bárm! vád is érjen, büszke vagyok én is kisasszony! hogy, munkám magvai termő talajra hulltanak.

M a r i (teül). Folytassa tehát: látja, hogy hive vagyok s áldani fogom az isteni gondviselésnek azt az óráját, melyben ön hozzánk jöve.

N e v e l ő. Kisasszony!... (félre)... ha szeret... ha meghallják... gyanuba hozom... elzárom jörojet, (fenn) Kisasszony! A mór megtette kötelességét...

M a r i (hirtelen újra feláll). Mit mond, ön való akar?

N e v e l ő (érzékenyen). Fajdalom igen, onnan hol életem felhőtelen szakát éltem... a tanítást mával befejeztem... több teendőm nincs...

M a r i (érzékenyen). És ön megfosztana attól ily váratlanul, mi lélkemnek szárnyakat adva, fel-emelt ebből a felületes, sport után sóvárgó leányvilágból? Ön megtudná tenni?

N e v e l ő. (felkel.) Bocsánat kisasszony! Czólem el van érve... állásom ideje lejárt... ki-nevezésem is várom... távoznom kell a kegyed érdekeben. Fogadja el azonban bucsuképen utolsó oktatásom... (lassan emelkedő pathossal). Ha majd hivatásánál fogva eljövend az az üdvezítő körülmény, melyben kegyed is gondoskodand a kis családtagok kiképzéséről; szenteljen egy emlékperecet ifju korára, merítsen abból tanuságot és ne feledje ki abból a nevelés hazafias irányát. Öntse lelkükbe Vorósmarty vérenek nemzetiis lüktetését, Arany tollának népies zamatját és Petőfi szívenek láng-lelkü idealizmusát s tanítsa meg őket arra, hogy az élet küzdelmes homokján egyeztessék össze Széchenyi nemes lelkesedését Kossuth gyújtó hazafiságával, Deák bölcs merseklétével. Ezen irodalmi szent háromságok mint megannyi herosok, haláluk után csillagokká valva, ott fognak ragyogni Magyarhon fenyés égboltozatján örökkön örökre. Isten önnel (oda megy, kezeltfogva érzékenyen állnak egymás mellett).

II. jelenet.

Voltak. Superbia.

S u p e r b i a. (lassan ajtót nyitva). Most rajta kaptam. Ah tanító ur! Ezért kedves az óra, ugy-e drága kisasszony!

N e v e l ő. Asszonyom!...

M a r i. De mama... (félrevonulva sír).

S u p e r b. Mi volt itt?

N e v e l ő. Semmi illetlen, befejeztem a leckét és távozni akartam.

S u p e r b. Micsoda Kossuth, Petőfi, Deák neveket kiabált; elakarja rontani leányom? Hát nem francziára és németre fogadtam fel?

N e v e l ő. Megvallom asszonyom! bünt követtem el, de olyan bünt, melynek neve hazafias erény!

S u p e r b. Mi köze leányomnak a hazafias erényhez; tudjon francziául, németül, az elég! Ez a divat most!

N e v e l ő. Nem én hívom ki az őszinteséget, hanem kegyed. Kimondom, mi szívemen fekszik. (Mari boldogan felneáz). Ez a haj látja asszonyom? Ezért nem lehet nagy és méltó versenytárs Magyarhon, mert a tehető családok nagy része ugy gondolkodik, mint kegyed.

Becsbe futnak, ha lányaiknak kelengyét és ékszert akarnak venni, mer: Bécs hizeleg az arány értékének. Külföldről bevetődött sehonnai személyekre bízzák gyermekeik nevelését, kiket sem faj, sem nyelv, sem hazafias érzés nem köt e hazához s drága pénzen fizetik őket hazafiatlan munkáj kért, míg a szegény magyar nevelőt cselédszamba veszik; különbséget tesznek ételben, rangban s odavetnek hónap végén rongyos 5-10 frtot, mint kutyanak a kifőtt konzot.

Németül tanítatják e hazának történetét és földrajzát s a nemzeti büszkeség legdrágább kincseiről, a honi irodalomról egy kukkot sem hall a kárhozatnak kitétt lelkü lány, pedig ott fityeg asztalukon nagy költőink diszkötete szemszurásból. Mert idegen miasmakkal ülteti be korán szívét a kozmopolitikus szülői felfogas. Legyek bár áldozat, de lánya nem bánja meg soha rövid tanításomat. Isten önökkel (el).

Mari ma boldog anya; mert gyermekei a magyar hazafiság erős oszlopai. **Delfin.**

Edison első találmánya.

Edison gyűlöli a journalistákat, de különösen a reportereket s még különösebben az interviuereket. Mind e mai napig egyetlen ujságirónak sem sikerült ő vele valami hosszabb beszélgetést folytatni. Pedig sehol az interview művészete nem érte el azt a tökélyt, mit a yankeek hazája. Az amerikai riporter kitalálja a legkörülmönfontabb csinyeket, hogy kicsikarja az érdekes egyeniség vallomásait. De Edison kijátszta a legügyesebbeket is.

Egy newyorki napiújság szerkesztője mégis meginterviuolta a phonograph világhírű feltalálóját. De az is furcsan ütött ki Edison s a szerkesztő veletlenül talalkoztak egy professzionál bea uty szalonjában. A társalgás kezdetben a természettudományokról folyt, később áttért a korszakalkoto fölfedezésekre es találmányokra, majd speczialiter Edison találmányai jöttek szóba. A szerkesztő ügyesen felhasználva az alkalmat, így szólt Edisonhoz:

— A propos, mester, melyik volt az ön legelső találmánya?

Edison, ki eddig élenk részt vett a társalgásban, megérte, hogy journalistával van dolga, egyszerűre nema lett, mint a hal. De a szerkesztő számított a hölgyek kíváncsiságára s nem csalódott. Ő maga nem kérdezősködött tovább, de a csinos asszonyok es leányok egész serege vette át most az interviuere szerepet. Addig ostromoltak Edisons, míg ez vegre engedett s a kérdésre így felelt:

— Mikor meg csak szegény camelot voltam s utczáról-utczára harsányan kiabálva arultam az ujsagokat, fejem tele volt hatalmas eszmékkal, de zsebem es erszenyem kétségbeejtően üres volt. Egy szép napon azt olvastam egy napi lapban, hogy egy gazdag bankarnak pénzszekevényeit, melyekről azt hitte, hogy minden veszély, támadás ellen biztosítva vannak, ismeretlen tettesek fölfeszítették. Egyszerre egy ötlet cikázott át agyamon. Felkerestem a bankart s így szóltam hozzá:

— Uram, én feltaláltam egy biztos eszközt, mely föltétlenül megvédi az ön pénzszekevényeit.

— Ah! Lehetséges-e? És mit kér ön ezen találmányáért?

— Egyetlen leánya kezét, ki szépsége révén oly nagy hírnevnek örvend — es semmi mást.

— Az lehetetlen. De én felajánlok Önnek 10000 dollárt.

— Nem uram, leánya kezét, vagy... Hosszas megfontolás után a bankár beleegyezett. Én hazamentem, munkához fogtam s pár nap mulva a készületek realkalmaztam a bankár pénzszekevényeire.

Hat nappal ezután felkerestem őt s az ágyban találtam.

— Uram, ön tegnap este 8 óra tájban ki akarta nyitni egyik kasszáját.

— Igen, ugy van.

— De alig, hogy érintette a szekevény zárát, erős villamos ütés érte s ön ma reggelig eszméletlen állapotban feküdt. Most már jobban érzi magát?

— Igen, de mégis...

— Nos, ez az én találmányom. Az, ki ezentul az ön pénzszekevényeihez fog nyulni, két napig, vagy ha önnek tetszik, örökre eszméletlen marad. Ime első találmányom autentikus története — végzé szavait Edison.

— És a bankár leánya? — sürgették a leányok es asszonyok.

— Őt nem kaptam feleségül.

E perczben a szerkesztő újra Edisonhoz fordult:

— Mivel oly kegyes volt, Edison ur, megmondani nekünk, melyik volt az első találmánya, nem volna oly szeretetre méltó azt is elárulni nekünk, melyik az u t o l s ó ez idő szerint?

— Ugyan! De — hát az a kis történet, melyet az imént volt szerencsém önöknek elmesélni!

Francziából:

Troubadour.

Apróságok.

V é g z e t e s t é v e d é s. Miért vagy oly szomorú, kedves férjem, — kérdé az asszony férjét, a ki orvos.

— Képzeld édesem! Tegnap egy volt betegem halotti jelentése kitöltése alkalmával a »Halál oka« című rovatba tévedésből az én nevemet veztem be!

J ó a j á n l á s. Egy asszony bemegy a patikába s azt mondja a gyógyszerésznek:

— Borzasztóan fáj a fejem; nem adhatna valami szert ellene, hogy végkép elmuljon?

— Oh igen, nagysám. Itt van egy pompás szer. Van egy betegem, a ki tizennégy év óta használja s a világért sem folyamodnék más szerhez.

K i a g a v a l l é r? Szabó: A mi engemet illet, én gavallér embertől soha sem kérem a pénzem.

— De hátha nem fizet? — kérdi egy ismerőse.

— A mint valaki nem fizet pontosan, akkor már nem is gavallér. És ha már nem gavallér, akkor már kérem a pénzemet.

A z é v f o r d u l ó. A menyecske (szemrehányólag): Ma van házasságunk tizedik évfordulója s maga egy szóval, egy szál virággal se emlékszik meg róla!

A férj (elgondolkozva): Ha meggondolom... hogy ha esküvöm napján tiz évi fegyházza itéltek volna, ma már szabad volnék!

B o l d o g é l e t. Két barátnő, a zárdából kikerülve, évek mulva találkozik egymással.

— Boldog vagy-e? — kérdi az egyik.

— Ó, barátnőm, nem is tudod, hogy özvegy vagyok? ... És te?

— Ne is beszéljünk erről, kedvesem. Tökéletesen boldog vagyok. Férjem korán megy el hazulról, a házon kívül ebédel s késő éjjel jó haza... Egy szóval, ugy érzem magam, mintha özvegy volnék.

I g a z s á g a v a n. Feddi a pap a parasztot, ki feleségét köztudomás szerint verni szokta.

— Hogyan, Szántó gazda, kend veri, mint hallom a feleségét? Ezt igazán nem hittem volna kendről! Ezért megbünteti az Isten.

— Hagyja el, tisztelendő uram. Akinek ütni kell a feleségét, azt ugyis eléggé megbüntette az ég ura.

